

İSTANBULUN ENÇOK OKUNAN GAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

2

EYLÜL 1940
PAZARTESİ

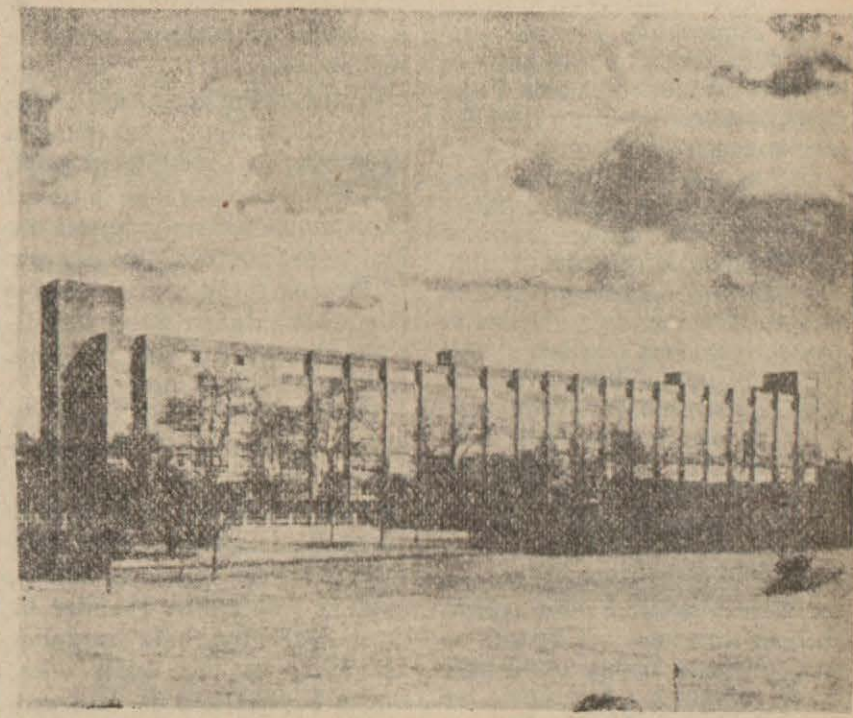
Numara: 362 Sene: 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Karne usulü vergi vermeğe talipler çoğaldı

YENİ USULÜN BÜTÜN HUSUSİ MÜESSESELERE TEŞMİLİ İSTENİYOR

Hususi müesseselerden yıllık vergi alınma şekli bu yıl maliye ve kâletinin verdiği bir kararla karne usulüne tebdil edilmiş ve bu şekilde vergi almaya başlanmıştır. Bu usule göre hususi müesseseler ve içinde çalışan elemanlar yıllık vergilerini vererek birer karne alacaklardır. Bu karneler yalnız varidatı gayri safiyeleri 2000 den aşağı olan müesseselere tatbik edilmektedir. Ecnebi ekalliyet okullarında var zife gören öğretmenler de aynı şek-

le tabi olmaktadır. Yalnız büyük okullarda vazife gören öğretmenler eski şekilde vergi verecektir. Karne usulü öğretmenlerin lehine bir vergi usulü olduğundan öğretmenler maarif müdürlüğüne müracaat ederek bu kararın umum ekalliyet ve ecnebi okullarına teşmilini istemişlerdir. Maarif müdürlüğü vaziyeti maarif vekilliğine, maliyeye ve defterdarlığa yazmıştır. Gelecek cevaba göre hareket edilecektir.

Almanya'da bombardman edildiği haber verilen Bayer müesseselerinden bir görünüşü

Yazda mıyız? Kışta mı? İstanbul - Edirne şosesini su bastı Birçok ot balyaları mahvoldu

İstanbul'da bu sene yaz olmadığı muhakkaktır. Eğer bütün bir mevsim terlediğimiz bir kaç saati istisna edecek olursak havalar yağ murlu, rüzgârlı yahut bir kelime ile bozuk geçti. Nitekim üç gündür de aynı şekilde sürüp gidiyor.

Rasathanenin her hava değişikçe "merak etmeyiniz; önümüzde bir hayli yaz günleri var!.. demesine rağmen havalar bu şekilde gittiği için biricik hava istasyonumuza bu sefer başvurmadık. Ne yapalım; dün kendisini şöylece gösteren yağmur bugün iyiden iyiye boşandı; bir taraftan rüzgâr esiyor; bir taraftan da fasallı bir yağmur durma dan yağıyor. Galiba daha birkaç gün de devam edecek. Yok, canınız sıkılmasın. Eğer havanın mutlaka açılmasını istiyorsanız, rasathane- mizden evvelce aldığımız hava reçetesi elimizdedir. Hemen okuyalım: "Merak etmeyiniz. Önümüzde bir hayli yaz günleri var. Daha çok terliyecek, bol bol da denize gireceğiz!.."

Diğer taraftan Trakya'dan gelen haberlere göre, yağmurlar bütün Trakya havâlisinde çok şiddetlidir. İstanbul — Edirne şosesi birçok yerlerde bir metre su altında kalmış, münakalat tamamen kesilmiştir. Milyonlarca kilo ot ve saman demet yapılamıyarak açıkta kalmış olduğundan sularla sürüklenmiş ve mahvolmuştur.

KALBİMİN

SESİ...

Aşk ve casusluk romanı

Birkaç güne kadar
Son Dakika
da okuyacaksınız

İsviçreye bombalar mı atıldı

Bern, 2 (A. A.) — Stefani ajan, sından:

İsviçre ordusu erkânharbiyesi, İngiliz tayyare filolarının dün gece Saint - Gall kantonu üzerinde uçmuş olduklarını bildirmektedir. Kantonda tehlike işareti verilmiş, tir. Tayyareler, Au kasabası yakı- nında İsviçre arazisine bombalar atmışlardır.

Şarkî Afrikada İngiliz bombardımanları

Londra, 2 (A. A.) — İngiliz bombardıman tayyareleri dün şarkî Libyada müteaddit hava meydan- larını ve bilhassa Derne, Bomba- Tobruk, Elgabala, Bardia ve El- gubbi hava meydanlarını muvaffa- kıyetle bombardıman etmişlerdir.

Maarif Vekili bu gece şehrimizde olacak

İzmir fuarını gezmek ve İzmirin kültür işleri etrafında alâkadar- larla görüşmek üzere İzmirde giden Maarif Vekili Hasan Ali Yücel bu akşam Bandırma tarihiyle saat 22 de şehrimize gelecektir.

Vekil İstanbulda on gün kadar kalarak üniversite ve okullarla meşgul olacaktır. Şehrimizin orta tedrisat kadroları da umum mü- dürün ve vekilin burada bulunma- sı dolayısıyla şehrimizde hazırlana- caktır.

Almanya'da Bayer fabrikaları Bombardıman edildi İngilizlerin tayyare akını

Bütün bir gece sürdü

Hava üstünlüğü İngiltereye geçiyor

Londra, 2 (A. A.) — İngiliz ha- va kuvvetlerinin cumartesi gecesi Almanya'da askeri hedeflere karşı yaptığı bombardımanlara dair ha- va nezaretinin istihbarat servisi gu malumatı vermektedir: (Devamı 2 inci Sayfada)

Rumen ordusu Transilvanyadan çekiliyor HALK TELAŞ İÇİNDE

Muhtelif yerlerde nümayişler yapıldı

Köylü partisi reisi ilhakı şiddetle protesto etti

Bükreş, 2 (A. A.) — Röyter: Romanya ordusu, şimali Tran- silvanya'dan çekilmektedir. Mem (Devamı 2 inci Sayfada)

Macar ordusu 5 Eylülde Romen arazisini işgale başlıyor

(Yazısı 2 inci sayfada)

Odunun kayıkta teslim fiyatı tesbit olundu

Evvelki fiyatla bu sefer tesbit olunan fiyat arasında mühim fark var

Sovyet - Alman anlaşması

Berlin, 2 (A. A.) — D. N. B. bildiriyor:

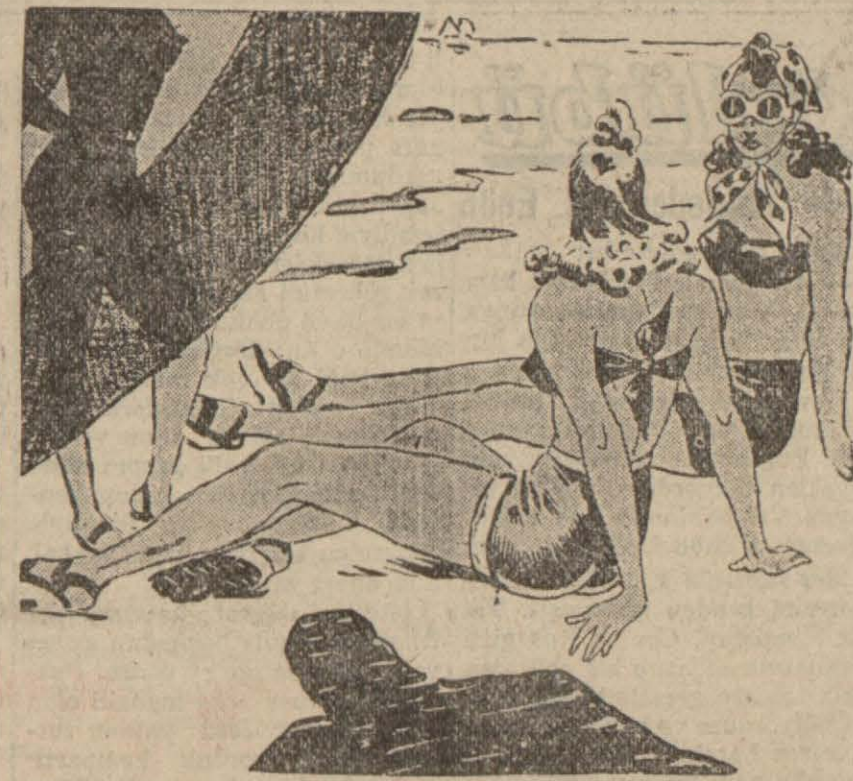
28 Ağustos 1939 da aktedilen dostluk ve hudut muahedesile tayin edilen ve hudutta hukuki vaziyetlerin haline ait Alman - Sovyetler anlaşması 31 Ağustos'ta im- za edilmiştir. Dostane bir hava iç- çinde cereyan eden müzakereler bir avda bitirilmiştir.

Fiyat mürakabe komisyonu bu akşam tekrar toplanmış, odunun kayıkta teslim fiyatını tesbit etmiştir. Malûm olduğu üzere evvel- ce yalnız eve teslim fiyatları tes- bit olunmuştu. Fakat odun depo- larına yakın yerlerde oturanların da uzak yerlerde oturanlar kadar fazla nakliye masrafı ödemeğe me- bur kalmaları doğru görülmemiş- tir.

Dün tespit edilen kayıkta teslim fiyatları şunlardır:

Kuru Rumeli meşesi çekisi 330 kuruş, yaş Rumeli meşesi ve Ana- dolu kuru meşesi çekisi 300 kuruş, Anadolu yaş meşesi ve kuru gü- gen çekisi 275 kuruş, yaş gürgen çekisi 250 kuruş.

Komisyon bundan başka nebatî yağ fiyatları üzerindeki kararını da vermiştir. İptidai maddelerin pahalılaşması yüzünden vejetalin yağı maliyet fiyatının 63-64 kuruş- sa yükseldiği görülmüş ve toptan olarak vejetalin yağının 70 kuruş- tan satılması kararlaştırılmıştır. Pera- kende satış fiyatı, evvelce gıda maddeleri için şehrin muhtelif semtlerine göre ilân edilen kâr nis- betlerinin toptan fiyata ilâvesile meydana çıkacaktır.

— Denizde kendini bambaşka hissediyorum. — Ben de... O kadar ki hüviyet çüzdanımı bile değiştirdim!

İtalyada muhtelif şehirlerde taarruz Sardunya şiddetli bir hava hücumuna uğradı

İtalyada bir mahal, 2 (A. A.) — İtalyan umumî karargâhının 87 numaralı tebliği:

Düşman tayyareleri, evvelki ge- ce Sardunya üzerinde uçmuşlar ve gelişigüzel kırlara bombalar at- mışlardır. Tayyare dafi bataryaları düşman tayyaresini düşürmüş- tür, nüfusca telefât yoktur, hasa- rat ta olmamıştır.

Gene İsviçreden gelen diğer bir takım tayyareler, Piemotonun ve zinde uçmuşlardır. Bu tayyareler yare dafi toptanının mukabelesine yareleri mefruz hedeflerine ulaş- da bir kasabaya dört bomba ve muhtelif mevkilere aydınlatıcı fi- rat ta atmışlardır. Maamafî nüfus- ca telefât olmamıştır gibi mühim ha- sarat ta yoktur.

İki İtalyan keşif tayyaresi, hare- ket fışlerine avdet etmemiştir. Tobrukun 86 numaralı bültende (Devamı 2 inci sayfada)

Sigara ile esrar Çeken iki kişi yakalandı

Çağlular sigaraları denize atarken ele geçtiler

(Yazısı 2 inci sayfada)

AJANSLARIN

İngiltereye
Hücumlarda
Yeni tabiye ve
Transilvanya-
lıların
Mukavemeti
ihtimali

te olacaklar 'i birkaç gündenberi hücum tabiyelerini değiştirmişlerdir. Şimdi dalgalar halinde ve büyük filolarla hücumları daha seyrek yapıyorlar. Buna mukabil birçok tayyareler, münferid gruplar halinde veya ayrı ayrı İngilterenin muhtelif noktalarında bombardıman faaliyetinde bulunuyorlar. Almanların bu tabiyeden maksadı İngiliz avcı tayyarelerini muhtelif noktalara dağıtmak ve muhtemel bir istila ve ihraç teşebbüsüne karşı dercede kuvvetle müdahale edemelerinin temin etmek olsa gerek tir.

Şu halde mesele şu sualin cevabını bulmağa kalmış demektir:

Askeri ihracı teşebbüsünde hava hakimiyeti nedir? hakimiyetine galebe çalacak mıdır?

Transilvanya mukavemet edecek mi?

Rmánya hükümeti, mihver devletlerinin tazyikine boyun eğerek Transilvanyanın üçte ikisini Macaristana terk etmekte razı oldu. Fakat Transilvanyadaki Romenler, yaşadıkları toprakların sahip değişirmesini hiç te hoş karşılayacakları benzemiyorlar. Bir zamanlar Macar paralı müdafaa etmiş olan Transilvanyalı büyük vatanperver Maniu bu haleti ruhiyeye, Hitler ve Musoliniye gönderdiği protesto telgraflarıyla tercüman olmaktadır. Maniu Viyana kararı hakkında telgrafında şöyle diyor:

"Bu karar milliyet prensiplerini ve en iptidal adalet meşhumlarını reddetmekte ve daimi müşkülâtı aynağı olacak karışıklıklar yuvası yaratmaktadır.

Transilvanya eyaleti ve Romen milletini muvafakatımız olmadan hiçbir zaman bu karar kabul etmeyeceklerdir..

Röyter ajansına göre Maniu'nun Transilvanyada halkın işgale mukavemetini organize etmesi ihtimali bile vardır. Maniu Transilvanyanın merkezi Cluja gitmiştir. Halk Viyana kararı aleyhinde nümayişler yapmakta, Bükreşte Alman, İtalyan ve Macar elçiliklerini askeri muhafaza altına almak mecburiyeti duyulmuş bulunmaktadır.

Transilvanyalılar, Macar işgaline ne derecede muvaffakiyetle mukavemet edebilirler? Alman ordusunun karışıklıklara mani olmak için Transilvanyada bazı mühim noktaları işgal edeceği doğru mudur? Bu işgal ve Transilvanyalıların mukavemeti, Moskova radyosu spikerinin harbin başka münhalara yayılacağı yolundaki tahminini tahakkuk ettirir mi?

İşte size derhal cevap verilemeyecek bir sürü sual..

Siyasî Portreler
Amerikayı
silâhlandırılan üç adam

Bugüne kadar tarihî filmler için bir figüran ordusu iken Amerika kara kuvveti nasıl ilâh ediliyor?

Amerikada büyük bir ekseriyetle mecburi askerliğe karar verildi. Ayrıca 5 milyar dolarlık münzam bir tahsisat kabul edilerek 200 harp gemisi ve binlerce tayyare motoru emali olunuyor. Panama kanalı da 939 harbinin başındanberi kuvvetle tahkim edildi.

Amerika şimdiye kadar hiçbir zaman bu dercede silâhlı olmamıştı ve Amerika kıtasına yabancı büyük devletlerin asker ihracına teşebbüs edebilecekleri ihtimaline şimdiye kadar hiç kimse inanmıyordu; fakat şimdi vaziyet böyle değildir; ve artık başındaki geniş kenarlı izci şapkası ile erkânı harbiye reisi Corç Marşal sık sık görünmekte, onu herkes tanımaktadır. Marşal uzun zamanındanberi kara ordusu bütçesinin arttırılması için çalışan amirallerden biridir. O kendi kuş. andası altındaki ordunun senelerdir dünyanın en gerisinde olduğunu isbatla uğraşmıştır. O, emri altında bulunduğu kumandanı Yon Kerrin hâlâ bir "at can bazi", olduğuna ve gazolin kokusundan nefret ettiğine işaret ediyordu. Büyük bir kumandanın diğer bir hakkı da böyle şeyleri ağızla söylemesi, o zaman için büyük bir heyecan uyandırmıştı. Fakat Marşal'ın bütün bu gayretlerine rağmen uzun yıllardanberi silâhlılanma hususunda hiçbir muvafakiyet elde edilememişti. Şimdi ise Senato, yedi yüz elli bin asker vermesi hazır. Ve kara ordusu bütçesi senede on milyar dolara çıkarılmıştır.

Marşal'ın kısa bir zaman evvel valki bir beyanatında şu sözler cidden karakteristiktir: "Her zamanki gibi piposu ağzında bir oraya bir buraya gidip gelirken, o; "şimdiye kadar çadırlarla romantik silâh endazları ve takip süvarileri ordu tarihî bir film için cidden iyi bir yaban ordusu idi. Fakat şimdi hakikî bir varlık olacaktır..", demiştir.

PASİFİK OKYANUSUNU EN İYİ BİLEN ADAM

Dünyada ikinci mevkiyi işgal eden Amerikalı donanmanın vaziyetine gelince Amerikan kara ordusundan çok daha iyidir. Onun kumandanı kısaca Yol isimle anılan almir James Otto Riçards'dır. Almış bir yaşında olup, gözünde gözlüklerle muhabatında bir dost intibahı bırakır! Zayıf ve küçük olan amiral karikatüristlere sık sık, mevzu olur. Jon amca Pasifik Okyanusunu en iyibilen adam olarak tanılır. O Asya ile Amerika arasındaki muazam denizin hem üstünü, hem alt

nı tanır! çünkü genç yaşındanberi burada pek çok seferler yapmıştır. Onun içindir, ki Pasifik Okyanusunun en iyi haritalarını çizen Jo amcadır. Filipin sularına ait olarak hazırladığı topoğrafi doları yısıle coğrafya cemiyeti kendisine ilmi nişanlar vermiştir. Hocası Avrupa'da tanınmış olan, amiral Mahan'ın yolunda sadakatle yürüyen bu denizci deniz üsleri inşasına hararetle taraftardır. Pasifik Okyanusundaki bahri üslerin plânları hep onun eseridir. Mesele Havaydaki Pasifik Okyanusunun en kuvvetli bir harp limanı olan Perl Harbur merkez üssünün yapılışında Conun gayretli o kadar çoktur ki bu limana ileride Richardson limanı tesmiye edilmeye si 100 bin FABRIKAYA HUKMEDEN BİR DANIMARKALI

100 BIN FABRIKAYA HUKMEDEN BİR DANIMARKALI

Silâhlılanma işinde sanayi inkişafını azami bir süratle temin hususunda Ruzvelt tarafından tavzif edilmiş adamların da isimleri büyük kumandanlar kadar meşhurdur. Bunlar, devletlerin yüksek maaş verdikleri, yüz iş adamından mürekkep ederler. Vasingtonda federal Rezerve Bankın beyaz mermer binasında, bir harita başında mensleklerini tam manasile bir tersane haline getirmek için çalışmak üzere, en az haftada bir defa toplanırlar! Aslen Danimarkalı bir babanın oğlu olan Pol Knutsen bu iktisadi ordunun erkânı harbiye reisidir. Bu adam, Amerikada mevcut en büyük maaşlardan üçüncüsüyle General Motör otomobil fabrikalarının reisiği vazifesini terkederek, hiç bir ücret almadan, bu hükümet için başına geçmiş. Bu zat, zamanında bulasıklık etmiş, gazete müvezziliği yapmış, Newyorkta bir tersane de çok ağır işlerde çalışmıştır. Sanayi itibarıyla dünyada en ilerleri bir imlet, milyonlarca makinele ve sayısız fabrika ve tesisatları ile ve işçilerle bugün onun eneri altında bulunmaktadır.

Knutsenin en fazla meşgul ve mübtele olduğu şey teşkilattır. Knutsenin general Motör'deki müdüriyet odası bir fabrikayı andırır. Orada her şey rasyonelleştirilmiş, makineleştirilmiştir. Bir düğmeye basınca Delroit otomobil fabrikalarının 30 bin işçisi hep birden

seflerinin sesini işitirlerdi.

Knutsen Amerikanın muazzam ve girift sanayi cihazının teşkilatlandırılması ve disiplin altına alınması işini vazife olarak benimsemiştir. Bu işte Knutsenin başlı, saçları tamamen ağarmış olduğu halde henüz genç bulunan Edvard Rillidör. Bu zat, daha dün United Steel Corporation'un dev konserinin reisiydi. Senede yüz bin dolar maaş alırdı. Ve bugün Ruzvelt idaresinde para almadan çalışmaktadır. Amerikanın ham madde ihtiyaçlarını emniyet altına almak vazifesile mükelleftir. Amerikada yeni ham madde membarlarının aranması işle de meşgul olur. Aynı zamanda kısa bir zaman evvel ihracı menedilen tayyare benzininin dışarıya gitmesi işinden de mesuldür.

Amerikanın muhtaç olduğu silâhlılanma maddelerini satın almak için dünyanın bütün ham maddeli merkezlerinde pek çok adamları çalışmaktadır.

İşte Amerikayı bugün idare edenler.

Fikri

Ne söylesem
inanmazsın!

• Adamcağız akşam eve gelmiş, karısını biraz telâşlı görünce şüphelenmiş, evin her tarafını arayıp taramış. Nihayet odadaki yüngür günün önünde durmuş. Kadın zangır zangır titremeye başlayınca elini uzatmış, dolabı açınca bir de ne baksın, içerde çırpılak bir adam.

Fena halde tutulmuş olan ev sahibi kolundan tutunca adamı dışarı çıkarmış, sormuş:

— Ulan ne geziyorsun burada?

— Ne söylesem inanmazsın efendim.

— Ulan söyle, ne arıyorsun?

— Ne söylesem inanmazsınız efendim.

— Kereta şimdi beynini patlatırım, söyle ne arıyorsun burada.

Nihayet işin şakaya tahammülü olmadığını gören adam cevap ver:

— Tramvay bekliyordum efendim.

— Ulan kerata bu kıyafetle burada tramvay beklerim mi?

— Ben size demedim mi efendim ne söylesem inanmazsınız diye!

Şimdi büyük devletler küçük devletlere garanti vermek vaaadinde bulundukça onlar da bunun aksine:

— Ne söylesem inanmam diyorlar.. herhalde hakları da var.

HOCA

Sinema

21 gün beraber

SINEMADA aşk filmleri en çok çevrilen filmlerdir. Fakat ne nedense pek az muvaffak olan filmler de bu filmlerdir. Eğer işin içerisinde biraz hafiflik ve komedi yoksa aşk filmleri çok defa tutunmaz.

Kolombiya stüdyolarının geçen sene çevirdiği "21 gün beraber" filmi de acab bu kabil filmlerden biri mi olacak? Sadece Vivyan Lee ve Loren Oliver adlı iki Amerikalı artist dramatik kabiliyetlerini diğer filmlerde isbat etmiş artistlerdir. Bu itibarla Amerikan sineması mecmualarında yapılan ve çok leherinde olan tenkidlerden "21 gün beraber", filminin seyredeceğimiz hakikî bir aşk filmi olacağını ümit ediyoruz.

KIZ ALIYI
VURDULAR

96

Yazan: MUZAFFER ESEN

İstanbuldan gelirim, şimdi bu müddet bu lâtif belde-
de oturmak arzusundayız.
Haydi çabuk beldeye gir,
Gurubu semsten bir saat evvel
beyinin kapısını yeni beyler
di. Olmaya ki bacağımız ictıbası
ya nâgihani gele! Zaten ağamın
dün gece doğru at kostur-
muştu, örne kesesini çıkardı, ib-
ni reddü bend etmeği bir müddet
Eylemistik.
Allah sizden razı olsun a-
ğalar, elbette ki bu emneğiz karşı
Yolcu elini cübbesinin altından
saldırdı, şal kuşağın içine
kutu, örne kesesini çıkardı, ib-
ni reddü bend etmeği bir müddet
Eylemistik.

sonra başka bir şey söylemeye
lüzum görmeden, gündüz bile
güneş yüzü görmeyen Halebin
dar sokaklarına daldı.

Halebin Cevahirceiler çarşısı ara-
sında asırdır Türk çehirleri ara-
sında adıyla, sanıyla çok tanın-
mıştır. Sarayda bile azim bir
şöhret kazanan elması bismile
bilezikler, Halep küpesi bismile
Venedik ve Çeneviz diyarında
bile anılan Hap küpeler, boyuna
takılan Asıkbandleri bu çarşıda
yapılır, bunlardan başka Çarşı-
nın yakutları, Selânik incileri
burada teğir edilir ve satılır.
Halebin Cevahircei başı
Muhsin Çelebi, on yedi göbek

tenberi bu mesleki ve bu ismi
muhafaza eden eski bir ailenin
çocuğu idi. Henüz otuz yaşına
yeni giren bir genç..

Muhsin Çelebi o sabah yine
her günkü gibi sırma Hagyalı
atiyle sabah namazından sonra
dükkanına gelmiş, Acem halıla-
rı ile döşenmiş peykesine otur-
muş, ağızlığı ile illesi arasında
sarkan ipek saçığm ucunda no-
hut büyüklüğünde bir elmas
sallanan çubuğunu tıttırıyor-
du.

Çarşı henüz çok kalabalık
değildi. Yalnız ötede beride tel-
lâlar doluyor, tek tük müste-
rilere ellerindeki yüzükleri, kü-
peleri, bilezikleri gösteriyorlar.

Bu sırada bir gün evvel, kapı-
ların kapanmasından biraz ev-
vel şehre giren yolcu göründü;
ilk gördüğü telâlâla sordu:

— Bre dellâlbâşı, Cevahircei
başı Muhsin Çelebinin dükkanı
hangisi oluyur, tez bana göste-
resiz.

Dellâl eliye Muhsin Çelebinin
dükkanını gösterdi:

— İşte oradadır.

Yolcu dükkanına girdi ve sor-
du:

— İneyetli Cevahirceibaşı

Muhsin Çelebi hanginizdir.

Acem halılarile örtülü peyke
de bağdaş kurup çubuğun tıttır-
ren genç cevap verdi:

— Aradığım adam benim, ne
istersin?

— Semerkandlı, sahibi kervan,
mallıkı mal Fırayan Süleyman
Çelebiyi tanırsız değil mi?

— Belki, Çelebi her Halepten
geçişinde fakirhanede mihman
olur.

Beni, size Süleyman Çelebi
gönderdi, kelâmının sıdıkı ma-
lûm olsun diye bir de name
yazdı.

— Çelebinin gönderdiği öz
mihmanımız sayılır. Buyurun
oturun. Ve el çırpı:

— Vahm Çelebiye çubuk geti-
rin, kahve ve sarap süyleyin.

izaz ve ikramında zinhar kusur
eylemeyin.

Semerkandlı Süleyman Çele-
binin gönderdiği adam yazma
bir makrameye sarılı sarı mühr
reli kâğıd üzerine yazılı nameyi
çıkardı, Muhsin Çelebiye uzattı:

Muhsin Çelebi mektubu açtı,
okudu, sonra tekrar misafirine
döndü:

— Süleyman Çelebi mektu-
bunda mühim bir maslahat için
Halebe geldiğini söyler. Sizden
çok iyilik gördüğünü beyan ey-
ler, her talebinizi yerine getir-
mem için iltimas diler, kapım
her an size açıktır, Halebe ne
vakit geldiniz.

— Dün akşam.

— Nerede mihmansız?

— Havuzlu handa.

Muhsin Çelebi el çırpı; kar-
şısına gelen çırağı emir verdi:

— Tez, dedi. Havuzlu hana
varasız, Çelebinin beygir ve es-
yasını naklediniz.

Sonra misafirine dönerek:

— Mübarek isminizi bağışlar
mısız?

Bu kadar ikram ve iltifat kar-
şısında şaşırmış gibi görünen
misafir:

— Abdullah, dedi. Kul taife-
sindenim.. Bir derdi azime deva
bulmak üzere bu şehre geldim.

Umarım ki yardımınız berekâ-
tile bu iş ola.

— Elden gelen her şeyi esirge-
miyeceğizden emin olabilirsiniz.
Şimdi bir müddet istirahat
üzere arâm edip yol yorgunlu-
ğundan halâs olmak istersiz her
halde..

— İstirahatten evvel matlûb
olup, buraya erişmek mümkün
bulmak üzere bir tahakkuk et-
terim.. Süleyman Çelebi kar-
vanile Halepte bulunurken var-
tanla bu yüzüğü satın almış,
değil mi?

— Hak söylersiz, Süleyman
Çelebi böyle bir yüzüğü fakirin
dükkanında garip bir derdini
den satın almıştır. (Devam var.)

Diktatörüm Anku

32

Bundan başka pusulara pek müsait o ormanlık mntakada kuvvetli bir muhafaza kordonu yapılmıştı.

Memleketin dağlık mntakasının da etrafındaki surlar ve hendekler yüzünden kontrolü kolay bir şato vardı ama korkunç manzaralı bir dağ tepesinde inşa edilmişti, harap; geçirdiği fazla heyecanlar yüzünden hassasiyeti marazi bir hal almış gebe bir kadını burada oturtmak hapishaneye göndermeğe münafilekti.

Militza için havası güzel, manzarası hoş, sakinlerine neşe veren aynı zamanda azami emniyet şartlarını haiz olan bir yer lazımdır.

Şef bu müşkül vaziyette iken, onun tarafından meseleden haber alarak edilecek emin ve güzel bir melce bulmağa memur edilen Klaynof, Taldekin teveccühünü kazanmak fırsatını bulmuştu. Şef'ten emir aldıktan birkaç gün sonra, bir dağ gölünün ortasındaki küçük bir adanın yegâne binası olan güzel bir köşkün tapu senetlerini Taldeke getirmişti.

GÜLERMİSİN AGLARMISIN

Töbe

DOKTOR, hastahane korşularını dolaylıyordu. Güzel gözli sargılar içinde bir delikanlıyı gördü. Ona:

— Güll, neşelen, dedi. Bir hastanım başlıca ilacı budur.

Delikanlı inilleyerek: — İmkânsız doktor, dedi. İmkânsız!.. Bundan sonra gülmüsemek, gülmek bana artık memnurdur.

— Yokcanm. Hiç öyle şey olur mu? Hayatında bir daha hiç gülmüsemiyecek misin?

— Hayır gülmüsemiyeceğim. İhtimal şaka söylediğimi zannetiyorsun. Hayır doktor. Hayatımda bir daha gülmüsemiyeceğim. Hele tanımadığım bir adamın güzel karısına asla!..

Lokantada:

MÜŞTERİ: — Buraya bak garson! bana getirdiğin istakozun pençesi yok... Buna ne olmuştur?

Garson: — Efendim, verdiğim istakozlar o kadar tazedirler ki, mutfağda birbirleriyle kavga ediyorlar.

Müşteri: — Al bunu öyleyse.. Bana kavgayı kazanan istakozu getir.

Böylesi görülmüş mü?

ADAMIN biri ilk defa olarak trene biniyordu. İstasyon gıgisesinin önüne geldi. Bilet istedi:

Biletçi sordu:

— Yalnız gitmek için bir bilet mi istersin amca? Yoksa seni hem oraya götüren, hem de buraya getiren bir bilet mi olsun?

Adam cevap verdi:

— Ben zaten buradayım. Beni buraya getirecek bilete ne lüzum var?

Nuhun esrarı

NATÇI bir katırı vagona yüklemeye uğraşan bir adama, yoldan geçen birisi yardımı teklifinde bulunmuştu.

— Oğlum, diyordu. Sana yardım edeyim istersen...

Beriki teşekkür etti:

— Çok iyi edersen, dedi. Nuh Aleyhisselâm bu menhusları nasıl gemisine bindirmiş, onu söyleyecek olursan çok iyi edersin...

HİHİ

Zengin bir asilzade tarafından yaptırılmış olan köşk artık kullanılmıyor ve senelerdenberi satılıkta bulunduğu halde isteklisi çıkmadığı için satılamıyor. Taldek köşkü müstear bir isimle satın aldı, süratle tamir ettirdi ve Militza'yı gizlice oraya yerleştirdi.

Köşkün mevkii, bilhassa yazın fevkalâde güzeldi. Zirveleri kar ve etekleri ormanlarla örtülü bir sıra dağlar kıymetli bir taş gibi pırıldayan masmavi gölü çevreliyordu.

Böylece rüzgârlardan mahfuz kalan ada nebatat cihetinden çok zengindi. Sahilden, gölün ortasına da kocaman bir çiçek demeti gibi görünüyordu.

Köşk, menekşe gülleri, hanımleri ve sarmaşıklarla gizlenmişti. Militza bu çiçekli cenneti ilk gördüğü zaman sevinçten çocuk gibi ellerini çırpırdı.

Şimdi, kendisine refakate memur yaşlı bir kadın, bir doktor, bir hastabakıcı, bir bahçıvan, birkaç hizmetçi ve on on iki kadar polisle beraber adada - kendi tabiriyle - "gönüllü mahpus, tu.

Polisler gece gündüz adanın sahillerini gözetlemeye memurdular. Bu iş nisbeten kolaydı; zira adanın çok azırlı ve kayalık olan sahilinde ancak bir noktada, iskele yapılmış olan yerde karaya çıkmak mümkündü. Bundan başka ada çok küçük olduğu için köşkün taraçasından, adanın bütün sahillerini ve gölde esasen pek nadir olan kayıkların yaklaşp yaklaşmadıklarını kontrol pek kolaylıkla kabildi.

Şüpheli bir kayık görülürse haber vermek üzere bu taraçada daima bir polis bulunuyordu. Gecele-ri de gizlice karaya çıkılmasını önlemek üzere sahilde devriye dolaşıyordu.

Velhasıl Taldek, müstakbel karısının ve doğacak çocuğunun emniyetini temin hususunda hiçbir tedbiri ihmal etmemişti.

Üç gün sürecek uzun

Hikâye

(Dünkü sayıdan devam)

Senenin her mevsiminde çiçek açan o lâtif vücudun fidanları hosedinden patlanan o nazik boyun, kadife gibi dalgacı ten üzerinde oynak kıvrımlarla kayan hatların böyle kupkuru ve bir kemige, yamrı yumru çarpık bir iskelete inkişaf edeceğini düşünebilir miydiniz?

Ben yaşadığım günlerde en meşhur doktorlar benim kemiklerimin teşrih tahsiline yaraya-çağmı hatırlarından geçirmek şöyle dursun, rüyalarım da bile göremezlerdi. Tanıdığım bir doktor beni altın bir zanbağa benzeti-yordu. Ona göre bütün güzellikler, benim çiçek açan gençliğim karşısında kuru bir saptan ibaret kalıyordu. Bu iskeletten vaktile bir zanbağın açıldığı tasavvur edebiliyor musunuz?

Ellerimi; dünyanın mağrur erkekleri bir işaretle ayağma kapatacak ellerimi; saatlerce meftûnane temaşa ederdim. Fakat benim âciz içinde kıvrandı-ğım son otuz beş sene zarfında bu nankör, bu müffteri, bu haya-sız iskelet beni âleme yanlış ta-nıttı. Teşrihin karmakarışık et-tiği kafanız bu iskeletin vaktile bütün insanların taşıdığı bir gü-zellik olduğunu anlatamaz.

— O güzellik namına yemin ederim ki, diye haykırdım, ka-famda teşrihten bir zerre bile kalmadı.

Ses devam etti:

— Hiç kadın arkadaşım yoktu. Biricik ağabeyim evlenme-meğe yemin etmişti. Bahçeye dai-ma yalnız çıkar, ağaçların göl-gesinde hûlyaya daldırdım: Bana öyle gelirdi ki bütün dünya gü-

Nakleden: Fethi Kardeş

Militza şimdi patığı ve şişleri e-linden bırakmış, bir sezlonga yarı uzanarak manzarayı seyre dalmış-tı. Rüzgâr yoktu, Gölün sathı hiç

kıpırdamıyor, ancak kuğu kuşları nın bıraktıkları izler göze çarpıyor-du. Adayı çevreleyen bu mavi hal-kanın gerisinde, sahildeki köyler

Deniz mevsim geçmek üzere; mevsimin son günlerinde bir de şu eğlenceyi tecrübe edebilirsiniz: Denize düşmeğe müsait bir mevkide duran bir adamın tuttuğu, ipe bağlı iki yüzücü bu adamı denize çekmeğe çalışıyor. Kuvvetine güvenen bunu hidden fazla yüzücü ile de tecrübe edebilir.

ISKELET

zelliğimden aşk dileniyor, yıldızlar, uykusuzluktan mahmur, laşan gözlerle güzelliğimi ku-caklayarak hırsımı teskiye çağır-ıyor, şehvet râşesile titreyorlar. Köpüklü ıslıklarla dünyayı gö-rünmeyen kollarla esir eden kasırga bile vücuduna temas e-der etmez, inleyen bir ah olu-yor; ayaklarımın altındaki ci-menler, benim bir gün öleceğimi bilsele sararıp solacaklar.

Ağabeyimin bir tek arkadaşı vardı: Doktor Şekehar. Onu bir çok defalar kapımın deliğinden görmüştüm. Şekehar görebildi-ğim biricik genç. Bir buçuk mil-yar aşkımdan birisi. Ne o inle-yor musunuz?

— Evet, ben de bir Şekehar olmak isterdim.

— Hittikimlerinizde âcül ol-mayınız. Hikâyemi nihayete ka-dar dinleyiniz de sonra. Bir gün soğuk alımsım. Şekehar beni muayeneye geldi. Onunla ilk de-fa karşılaşıyorduk. Yatağım tam pencerenin karşısında idi. Akşamın yorgun ıslıkları solgun-gehreme vuruyordu. Ben o va-kıt doktorun göz bebeklerindeki hayalimi tetkike başladım. Ak-şamın penbe ıslıkları ince hatla-rında yanan solgun, nârin bir çehreme kar gibi beyaz yastık-üzzerine bir demet çiçek gibi.. Örgüden kurtulan saçlar peri-şan bir surette şakakta dağıl-mış, omuzlara doğru sarkıyor.

Doktor korkak bir tavırla kar-deşime sordu:

— Nabzımı sayabilir miyim?

Ben zarif ve mütenasip elimi üşene üşene yorgandan çıkar-dım. Hiç bir doktor hastasımın karşısında bu kadar şaşmaz. Parmakları bileğime dokunur

ken bütün vücudunun titrediğini duydum. O gözlerini benden ka-çırmak istiyor, ben ta gözleri-nin içine bakıyordum.

İzzetimsimi, kadınlık gru-rumu okşayan şaşkınlıkları hayret ve sevinçle karşılıyorum. O benim nabzımı muayene eder-ken ben onun kalbinin darbanını saydım. Bundan sonra mütead-dit defalar hastalandım. Doktor-la aramızda bu sahneler bir çok defalar tekrar etti. Şimdi dokto-ra biraz serbestlik gelmişti. Be-nimle konuşuyor, bir çok sual-ler soruyor. Hastalık haricinde mübahaselere bile girişebiliyor, bana hayat hakkındaki telâkki-lelerini, kanaatlerini anlatıyordu.

Ben yalnız dinliyordum. Fakat günler geçtikçe, içerisinde yıldı-zından geçişine kadar milyar-larca aşkım olan kâinat bir çok doktorla hastasından ibaret kü-çükler bir dünyaya inkişaf etti. Her gün ipekli elbiselerimi giyi-yor, saçlarımın topuzuna bir ya-semin ilâştiriyor, elimde bir ay-na bahçeye, ağaçların gölgesin-deki çimene gidiyordum. Ben orada kendi güzelliğime kendim bakıyordum. Doktorun gözlerle kendimi görmüyordum. Ben o vakitler iki şahsiyettim. Artık yalnızlıktan kurtulmuşum. Baş parmaklarımın üzerine hafifçe basarak yavaş yavaş yürürken vücudumun öne doğru eğilme-sinden hasıl olan çukurlara, kıvrımlara bakar, gölgeme dik-kat eder, beni bu halde görecek olan doktorun neler hissedeceği-ni ve neler söyleyeceğini düşü-nürdüm. Ögle vakti sıcak her şeyi kavururken etraf susar, a-rasra rüzgârın kıldattığı ku-ru yapraklardan çıkan fısıltı,

küçük köşklere benzeyen ahşap ev-leri, süğüt ağaçları ile iç açıcı bir görünüşteydiler.

Militza köşke baktı ve içini çek-ti. Taraçada, sarmaşıkların arasın-da kocaman bir hasır sapka görü-nüyordu: Nöbetçi olan sivil polis güneşin altında yatmaktaydı.

— Zavallı adam!

Temmuz sıcağında tahammülü pek müşkül olan bu eziyetin polis-lere yükletilmesinden vazgeçilme-sini istemiş, fakat Stefana söz ge-çirememişti. Şef, bilâkis, ada etra-fında nezaretin gevşememesi için

polislere sıkı talimat vermektedir. Bir cinayet teşebbüsünden daima korkuyordu.

Militza ise müsterihtti. Çektığı ıstırabın ve endişenin kâfi görüle-cağını sanıyordu.

Açık pencereden bir zil sesi gel-di ve genç kadın tepeden aşağıya titredti. Refakate memur kadın, so-runup "madam, telefon..." diye seslenmesinden önce yerinden fırla-ladı. Hergün olduğu gibi Stefan-ona telefon etmişti.

— Allo!.. Sen misin sevgilim.

— Benim Stefan...

(Devamı var)

Meraklı şeyler

Yahudiler harp edebilir mi?

Yahudilerin kendi aralarındaki "şamataları", meşhurdur ama, mücadele ve dövüşmeye pek râbetleri olmadığı da malumdur. Onun için, Filistinde bir vatan kurmak için çalışmalarına rağmen, istiklallerini temin hususunda si-lâha sarılmayı hiçbir zaman dü-şünmemişlerdir.

Fakat, "vatanları", tehlikeye düştüğü zaman çarpışıp çarpış-mıyacakları da başka bir mevzu dur. Bir İngiliz gazetesinde bu mevzu dair gözümüze bir yazı il-işti.

Bu yazının muharririne göre, Yahudiler harpte pekâlâ iyi çar-pışan kimselerdir. Meselâ umumi harpte, İngilizlerle beraber çarpış-an Yahudi lejyonu mensupları arasında, fedakârlıklarından ve ya-rarlıklarından dolayı madalya a-lanlar çoktur.

Avrupalıya gelen Amerikan kuv-vetleri arasında 50 bin Yahudi bulunmakta idi ve bunun 10 bini

de gönüllü olarak yazılmıştı.

Yine aynı yazıda, umumi harpte Almanyadaki Yahudilerin de büyük bir mikyasta orduya dahil oldukları, harpten sonra yapılan bir istatistiğe göre, birçok ailele-rin altı, on ve hattâ on iki evlâd-ının cepheye göndermiş olduğu-nun görüldüğü kaydedilmektedir.

(Devamı var)

Radjo

2-9-940 Pazartesi

19.45: Memleket saat ayarı, ve ajans haberleri, 20.00: Müzik: Fasil heyeti, 20.30: Konuşma, 20.45: Müzik: Dilek-yici istekleri, 21.10: Müzik: Sakasat ve Akordeon Soloları — Şükru Sarı-pmar, 21.30: Radyo gazetesini, 2.45: Müzik: Radyo salon orkestrası, 22.00: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ziraat, 22.45: Müzik: Dans müziği (Pl.) 23.25/23.30: Yarımkı program

3.9.940 Salı

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7.35: Müzik: Hafif musiki (Pl.) 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını, 8.20/8.30: Müzik: Plaklarla hafif mu-siki, 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12.35: Müzik: Muhtelif gar-kılar (Pl.) 12.50: Ajans haberleri, 13.05: Müzik: Plaklarla şarkılar (Pl.) 13.10/14.00: Müzik: Senfonik program (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Sinema ses-i (Pl.) 18.30: Çocuk saati, 19.00: Ço-cuklar için müzik, 19.15: Müzik: Pa-sil heyeti, 19.45: Memleket saat ayarı, ve Ajans haberleri, 20.00: Müzik: Çiftin saati, 20.30: Müzik: Anıya-Radyosu küme saz ve ses heyeti, 21.15: Serbest saat, 21.30: Radyo Gazetesini, 21.45: Müzik: Radyo salon orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.45: Müzik: Radyo salon orkestrası, 23.00: Müzik: Cazam (Pl.) 23.25/23.30: Yarımkı program ve kapanış.

Günlük bulmaca

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Orak, Ev bark, 2 — Bir zaman, Bir meyva, Yükseltmek, 3 — Bir nota, Uzak, Memleket, 4 — Bir hayvan, 5 — Adetler, Bir zamir, 6 — Eski ha-Komşu bir memleket, 7 — Bir kimlere verilen ad, İranlı, 8 — Bir zamir, Bir renk, Bayağı, 9 — Bir isim, Bir harf, 10 — Telefon tabiri.

16 No. 11 bulmacamızın halli:
1 — Karavana, 2 — Raf, Yar, 3 — Ay, Fani, Sa, 4 — K, Yar, 5 — Ara, Es, Ala, G — Van, Su, Kav, 6 — Asl, Ata, 8 — Na, Yaka, An, 9 — A, Salata, A, 10 — Karavana,

(Sonu yarı)